

ELEKTRONICZNE POSTĘPOWANIE UPOMINAWCZE – KILKA UWAG, PRAKTYCZNE FUNKCJONOWANIE

1. Uwagi ogólne

Ustawą z dnia 9 stycznia 2009 r., o zmianie ustawy - **Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw** (Dz. U. Nr 26, poz. 156, zwanej dalej zm. KPC), której większość przepisów weszła w życie 1 stycznia 2010 r., wprowadzono do systemu prawa polskiego instytucję elektronicznego postępowania upominawczego (zwanego dalej EPU albo u. EPU). Stanowi ono odmianę postępowania upominawczego – uregulowanego w polskim postępowaniu cywilnym, prowadzonego w zasadniczej mierze w postaci elektronicznej. Postępowanie to charakteryzują pewne odmienne od innych postępowań sądowych cechy, w tym różni się ono w pewnej mierze od tradycyjnego postępowania upominawczego. Główną różnicą jest dokonywanie czynności procesowych stron i sądu w postaci elektronicznej¹. W aspekcie prawnym postępowanie to w istotny sposób nie różni się od zwykłego postępowania upominawczego; charakterystyczny jest brak obowiązku dołączania dowodów i pełnomocnictwa

---

* Dr hab. Jacek Widło, prof. KUL, Katedra Podstaw Prawa Cywilnego i Prawa Prywatnego Międzynarodowego KUL; adres do korespondencji: Al. Racławickie 14, 20-950 Lublin.

¹ A. Kościółek, *Elektroniczne czynności procesowe w sądowym postępowaniu cywilnym*, WoltersKluwer, Warszawa 2012.

przez powoda do pozwu². Zarówno dowody, jak i umocowanie pełnomocnika powinno być opisane w pozwie.

---

² Co do zagadnień ogólnych EPU i wybranych szczegółowych, zob.: P. Biezuński, *Komentarz do elektronicznego postępowania upominawczego*, Lex/el; J. Bodio, T. Demendecki, A. Jakubecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M. P. Wójcik, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Oficyna 2008, wyd. III; S. Cieślak, *Elektroniczne postępowanie upominawcze*, „Monitor Prawniczy” 2010, nr 7; H. Dolecki, J. Iwulski, G. Jędrejek, I. Koper, G. Misiurek, P. Pogonowski, T. Wiśniewski, D. Zawistowski, *Komentarz do k.p.c.*, LEX 2010; T. Erciński (red.), *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, Warszawa 2009, wyd. III; K. Franczak, *Elektroniczne postępowanie upominawcze – zalety i wady dla stron postępowania*, „Przegląd Prawa Handlowego” 2011, nr 7; J. Gołaczyński (red.), *Informatyzacja postępowania sądowego i administracji publicznej*, Warszawa 2010; J. Gołaczyński (red.), *Elektroniczne postępowanie upominawcze. Komentarz*, Warszawa 2010; J. Gołaczyński, *Elektroniczne postępowanie upominawcze*, „Nowa Currenda” 2009, nr 10; Ł. Goździaszek, *Informatyczny przełom w postępowaniu cywilnym? Rozważania nad elektronicznym postępowaniem upominawczym*, „Palestra” 2009, z. 9-10; A. Harast, *Elektroniczne postępowanie upominawcze (sądowe) w wybranych państwach Unii Europejskiej*, „Monitor Prawniczy” 2009, nr 20; Jasińska K., Lejko A., *Komentarz do k.p.c.*, syst. Inf. Prawnej LEX; B. Kaczmarek, *Dowód z dokumentu elektronicznego w świetle przepisów o dowodach w postępowaniu cywilnym*, „e-biuletyn CBKE”, www.cbke.prawo.uni.wroc.pl; J. Misztal-Konecka, G. Tylec (red.), *Elektroniczne aspekty wymiaru sprawiedliwości*, Bydgoszcz-Lublin 2009; B. Pękalski, *Elektroniczne postępowanie upominawcze. Ogólna charakterystyka*, Ministerstwo Sprawiedliwości, Warszawa 2008; P. Potejko, *Elektroniczne postępowanie upominawcze – fikcja wymiaru sprawiedliwości*, „Monitor Prawniczy” 2010, nr 1; M. Sadowski, *Co oznacza zakaz dołączania dowodów oraz obowiązek ich wskazania w treści pozwu wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym (art. 505[32] § 1 k.p.c.)*, „Polski Proces Cywilny” 2011, nr 2; D. Segit, *Elektroniczne pozwy czekają w informatycznej kolejce*, „Rzeczpospolita” z dn. 21.04.2011; tenże, *Jak pozwany przedsiębiorca ma bronić się przed e-sądem*, „Rzeczpospolita” z dn. 13.10.2011; tenże, *Jak uzyskać dostęp do akt e-sądu*, „Rzeczpospolita” z dn. 5.05.2011; D. Szostek, M. Świerczyński, *Moc dowodowa dokumentu elektronicznego w postępowaniu cywilnym – odpowiedź na polemikę*, „Monitor Prawniczy” 2009, nr 6; tenże, *Moc dowodowa dokumentu elektronicznego w postępowaniu cywilnym*, „Monitor Prawniczy” 2007, nr 17; M. Tchórzewski, P. Telenga, *Elektroniczne postępowanie upominawcze. Komentarz*, Warszawa 2010 r.; G. Tylec, *Jak uniknąć błędów w elektronicznym postępowaniu upominawczym*, „Rzeczpospolita” z dn. 5.01.2011; tenże, P. Telusiewicz, *Elektroniczne postępowanie upominawcze – pierwsze 3 miesiące. Uwagi dotyczące praktyki funkcjonowania*, „Monitor Polski” 2010, nr 14; J. Widło, *Elektroniczne postępowanie upominawcze*, LexisNexis 2010; A. Wróbel, *Dostęp*

Wśród cech charakteryzujących to postępowanie należy wymienić w pierwszym rzędzie: jego fakultatywny charakter – jest ono inicjowane tylko wówczas, jeżeli powód wyrazi taką wolę przy wykorzystaniu e-pozwu, Internetu oraz elektronicznego sposobu uiszczenia opłat, po założeniu konta w EPU. Pozew i pisma procesowe powoda muszą być składane w postaci elektronicznej. Postępowanie ma także charakter przyśpieszonego i wstępnego, zakładające propozycję rozstrzygnięcia wydaną na podstawie twierdzeń powoda – w postaci nakazu zapłaty, który jeżeli się uprawomocni ma moc i skutki wyroku sądowego³. Orzeczenia i decyzje sądu zapadają także w formie elektronicznej i w tej postaci otrzymuje je powód. Pozwany otrzymuje nakaz zapłaty i doręczenia korespondencji w postaci papierowej, chyba że wyrazi zgodę na komunikowanie się z sądem w drodze elektronicznej. Tytuły egzekucyjne i wykonawcze istnieją wyłącznie w formie elektronicznej i są przechowywane w elektronicznym repozytorium (nakazy zapłaty i postanowienia sądu zaopatrzone w klauzulę wykonalności). To na ich podstawie można wszcząć egzekucję, przy czym organy egzekucyjne (komornicy) będą musieli zweryfikować elektroniczne tytuły wykonawcze. W chwili obecnej jeden lubelski e-sąd (wydział sądu) jest właściwy dla całego terytorium RP do rozpoznawania sprawy z tego zakresu (właściwość miejscowa sądu). E-sąd rozpoznaje sprawy niezależnie od wartości przedmiotu sporu, sprawy które „na zasadach ogólnych” mają charakter cywilny, gospodarczy, czy też pracowniczy, a więc do których stosuje się postępowania odrębne przy pozwach wnoszonych w postaci tradycyjnej – papierowej. W praktyce e-sądu

---

stron postępowania do akt sądowych w elektronicznym postępowaniu upominawczym – problemy praktyczne, „Monitor Prawniczy” 2011, nr 15, K. Sadowski, O. Piaskowska, D. Kotłowski, *Kilka uwag w zakresie praktycznego stosowania art. 505³⁷ § 3 KPC*, „Monitor Prawniczy” 2011, nr 23.

³ Zob. S. Cieślak, *Elektroniczne postępowanie upominawcze*, M.P. 2010, nr 7, s. 259.

występują sprawy o wartości sporu wynoszącego ponad 1 milion złotych, a nawet ponad 40 milionów złotych.

Postępowanie elektroniczne w tym sensie będzie fakultatywne, że chociaż sąd na zasadach ogólnych wydaje nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, jeżeli zachodzą do tego przesłanki bez względu na wniosek powoda w tym względzie, to w EPU elektroniczny nakaz zapłaty zostanie wydany, jedynie wtedy, jeżeli procedurę elektroniczną, poprzez złożenie e-pozwu (pozwu elektronicznego), zainicjuje powód.

2. Podstawowe założenia funkcjonowania sądu elektronicznego i elektronicznego postępowania upominawczego⁴

Poprzez uchwalenie ustawy z 9 stycznia 2009 r., doszło do wprowadzenia do k.p.c. nowego postępowania odrębnego, które nazwać można „elektronicznym postępowaniem upominawczym” (EPU).

Utworzono „e-sąd” jako wydział cywilny Sądu Rejonowego w Lublinie (obecnie VI Wydział Cywilny Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie)⁵, który rozpoznaje sprawy wyłącznie w nowym postępowaniu odrębnym – w jednym miejscu, wraz z siedzibą sądu drugiej instancji (E-sąd odwoławczy – II Wydział Cywilny Odwoławczy Sądu Okręgowego w Lublinie).

---

⁴ Dane zaczerpnięte z projektu ustawy z 5 grudnia 2008 r., o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw - przed rozpatrzeniem Senatu, druk sejmowy nr 859 oraz opracowania: J. Gołaczyński, D. Adamski, W. Łukowski, S. Kotecka, D. Szostek, M. Kutylowski, *Elektroniczne Postępowanie Upominawcze*, www.cbke.prawo.uni.wroc.pl

⁵ Por. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 15.12.2009 r. w sprawie ustalenia sądu rejonowego, któremu przekazuje się rozpoznawanie spraw w elektronicznym postępowaniu upominawczym należących do właściwości innych sądów rejonowych (Dz. U. Nr 220, poz. 1728).

Podkreślić należy, że sprawy w EPU rozpoznają określone osoby (sędziowie i referendarze sądowi), a nie komputer czy system komputerowy. System informatyczny ma za zadanie maksymalnie przyspieszyć i pomagać człowiekowi, a nie go zastąpić. Przepisy prawa polskiego nie zakładają automatycznego wydawania nakazów zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, ale przewidują badanie formalne i ocenę merytoryczną pozwów. Pomimo wszystko *ius est ars boni et aequi*⁶.

Elektroniczne Postępowanie Upominawcze charakteryzuje się swoją specyfiką. U podstaw tego postępowania leżą określone założenia:

1. pozew będzie wnoszony w postaci formularza elektronicznego wypełnianego *on-line* lub *off-line* (powodowie masowi) poprzez elektroniczny system dostępowy sądu (strony internetowe Ministerstwa Sprawiedliwości www.e-sad.gov.pl). Skorzystanie z tej opcji oznacza wybór przez powoda elektronicznego postępowania upominawczego;
2. stworzenie mechanizmu umożliwiającego elektroniczne opłacenie pozwu. Opłaty od pozwu wnoszonego w elektronicznym postępowaniu upominawczym są niższe niż w postępowaniu nakazowym (art. 19 ust. 2 pkt. 2); u.k.s. - wynoszą jedną czwartą opłaty sądowej – 1,25 wartości przedmiotu sporu – nie mniej niż 30 złotych, nie więcej niż 25 tysięcy;
3. w postępowaniu tym wyłączono stosowanie przepisów o zwolnieniu od kosztów sądowych i ustanowieniu adwokata z urzędu;
4. skarga na orzeczenie referendarza i zażalenie są zwolnione od opłat sądowych;

---

⁶ Wbrew niezasadnym obawom, że orzeczenia będzie wydawać się automatycznie do czego brak jest podstaw w obecnym stanie prawnym, por. P. Potejko, *Elektroniczne Postępowanie Upominawcze – fikcja wymiaru sprawiedliwości?*, M.P. 2010, nr 1.

5. dowodów nie załącza się do pozwu;
6. w wypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty (zaistnienia przesłanek z art. 499 k.p.c.) lub wniesienia sprzeciwu, e-sąd przekazuje pozew z urzędu do sądu właściwości ogólnej pozwanego – dłużnika;
7. powód obowiązany jest komunikować się z e-sądem (wnosić pisma procesowe) jedynie elektronicznie. Jeśli powód wniósłby do e-sądu pismo w postaci tradycyjnej (na papierze), pismo takie nie wywołuje skutków, jakie ustawa wiąże ze złożeniem pisma procesowego do sądu. Wszelkie doręczenia dla powoda dokonywane byłyby jedynie w postaci elektronicznej na konto założone w EPU;
8. pozwany jest uprawniony (a nie zobowiązany) do wnoszenia do e-sądu pism procesowych w postaci elektronicznej. Jeżeli jednak wybrałby drogę elektroniczną to dalsza korespondencja odbywałaby się wyłącznie na platformie elektronicznej, a on byłby zobligowany do korzystania z tej drogi komunikacji;
9. doręczenia dla powoda i pozwanego (o ile pozwany wybierze elektroniczny sposób komunikacji z e-sądem), następowaliby z chwilą pierwszego zalogowania na swoim koncie, po dacie złożenia pisma procesowego na skrzynce – nie później jednak niż 14 dnia od takiego umieszczenia (zwrotka elektroniczna);
10. na wzór angielskiego postępowania *Money Claim Online*, do korzystania przez **powoda** z systemu teleinformatycznego obsługującego elektroniczne postępowanie upominawcze uprawniałoby zdalne zalogowanie się – na własnym koncie założonym na portalu EPU – www.e-sad.gov.pl⁷;
11. akta sprawy mają jedynie postać elektroniczną, z uwzględnieniem pomocniczego zbioru dokumentów – czyli dokumentów tradycyjnych papierowych. Powód może

---

⁷ J. Gołaczyński, D. Adamski, W. Łukowski, S. Kotecka, D. Szostek, M. Kutylowski, *Elektroniczne Postępowanie Upominawcze*.

zdalnie przez Internet przeglądać akta. Pozwany może przeglądać akta zdalnie po utworzeniu konta dla niego albo w siedzibie sądu właściwości ogólnej (swojego miejsca zamieszkania), albo poprzez złożenie wniosku o udostępnienie akt do sądu właściwości ogólnej;

12. zmiana (podmiotowa i przedmiotowa) powództwa i wniesienie powództwa wzajemnego jest niedopuszczalne. Technicznie możliwe jest modyfikowanie pozwu w późniejszych pismach procesowych powoda (projekt nakazu edytuje się automatycznie na podstawie danych zawartych w pozwie);
13. pozwanemu doręczany jest wydrukowany odpis orzeczenia wraz z wydrukowanym pozwem (wydruki weryfikacyjne) – wiarygodność dokumentów byłaby weryfikowana przez zdalny dostęp do akt elektronicznych przez Internet albo jeżeli pozwany by sobie tego życzył – w postaci papierowej;
14. klauzula wykonalności ma postać elektroniczną; jest nadawana z urzędu poprzez wydanie i doręczenie powodowi postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności;
15. oryginał tytułu egzekucyjnego i tytułu wykonawczego miałyby postać elektroniczną i pozostawałyby w aktach sprawy oraz w elektronicznym repozytorium, do którego miałyby dostęp sądy i komornicy;
16. za pośrednictwem systemu e-sądu mógłby być składany elektroniczny wniosek o wszczęcie egzekucji. Powód mógłby wybrać komornika, sposób egzekucji, a komornik miałby możliwość odnotowywania w systemie czynności egzekucyjnych oraz wyniku egzekucji.

Postępowanie w ramach EPU dotyczy **roszczeń pieniężnych**, bez względu na wartość przedmiotu sporu i nie zawiera innych ograniczeń przedmiotowych ani podmiotowych. Roszczenia pieniężne w praktyce muszą być wyrażone w walucie polskiej w kwocie do stu milionów złotych. Postępowanie dotyczy spraw cywilnych, pracowniczych i gospodarczych. Jest to rozwiązanie analogicznie do roz-

wiązania aktualnie obowiązującego w postępowaniu upominawczym (**roszczenia pieniężne bez względu na wartość przedmiotu sporu i inne wskazane w ustawie - art. 498 § 1 k.p.c.**). W EPU nie mogą być rozpoznawane roszczenia, które ze względu na charakter przedmiotowy rozstrzygane są np. w szczególnych trybach (alimenty) albo w I instancji przez Sąd Okręgowy np. roszczenia o ochronę praw autorskich.

3. Zarys funkcjonalności systemu

System informatyczny obsługujący e-sąd realizuje określone funkcje.

1. system informatyczny, umożliwia potencjalnemu powodowi wniesienie pozwu, tj. musi istnieć dostępny poprzez Internet formularz e-pozwu, przy którym system poprowadzi klienta sądu „za rękę” przy wypełnianiu i wykluczy możliwość istnienia braków. E-sąd przyjmuje pozwы i pisma procesowe 24 godziny na dobę;
2. projekt nakazu generowany jest automatycznie, na podstawie informacji zawartych w pozwie. Pozew może być składany w paczkach przez powodów masowych (np. 500 sztuk jednorazowo);
3. pozw i pisma stron postępowania mogą być sygnowane zwykłym podpisem elektronicznym; orzeczenia sądu i inne czynności sygnowane są bezpiecznym podpisem elektronicznym⁸;
4. po uzyskaniu klauzuli wykonalności powód może od razu złożyć wniosek w drodze elektronicznej o wszczęcie egzekucji do wybranego komornika.

Powód identyfikowany jest w EPU poprzez założenie indywidualnego konta użytkownika. Aby założyć konto powód musi

---

⁸ J. Gołaczyński, D. Adamski, W. Łukowski, S. Kotecka, D. Szostek, M. Kutylowski, *Elektroniczne Postępowanie Upominawcze*.

złożyć stosowny wniosek, w którym podane dane osobowe i numer PESEL są weryfikowane przez sąd. Po pozytywnej weryfikacji danych powoda jego konto zostaje aktywowane. Szczególna procedura występuje przy aktywowaniu konta pełnomocnika zawodowego, którego uprawnienia potwierdza Prezes Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie.

W wypadku uwzględnienia żądania pozwu sąd wydaje nakaz zapłaty, który zostaje doręczony elektronicznie – na założone konto powodowi i w sposób tradycyjny – w postaci papierowej pozwanemu. Pozwany ma 14 dni na złożenie środka zaskarżenia w postaci sprzeciwu, jeżeli nie zgadza się z wydanym nakazem zapłaty. Do nakazu zapłaty dołączone jest szczegółowe pouczenie, które wskazuje na sposób postępowania, który należy zachować, aby zaskarżyć nakaz zapłaty⁹. Należy pamiętać, że zgodnie z zasadami

---

⁹ Przykładowa treść pouczenia do nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym:

POUCZENIE:

- I. Nakaz zapłaty został wydany na podstawie twierdzeń powoda, niezweryfikowanych na podstawie dowodów przez sąd.
- II. Pozwanemu służy sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty. Pismo zawierające sprzeciw wnosi się do sądu, który wydał nakaz zapłaty - Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie, VI Wydział Cywilny, ul. Krakowskie Przedmieście 78, 20-076 Lublin - w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu. Oddanie pisma w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. W sprzeciwie należy podać sygnaturę akt sprawy (numer z lewego górnego rogu nakazu VI Nc-e ...). Zaskarżenie nakazu zapłaty sprzeciwem obejmuje także rozstrzygnięcie o kosztach procesu.
- III. W przypadku, gdy pozwany nie składa sprzeciwu od nakazu zapłaty, a zaskarża jedynie rozstrzygnięcie w zakresie kosztów procesu zawarte w wydanym nakazie zapłaty, przysługuje mu środek zaskarżenia w postaci zażalenia (jeżeli postanowienie wyda sędzia) wnoszonego w terminie 7 dni od dnia doręczenia nakazu zapłaty za pośrednictwem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydziału Cywilnego do Sądu Okręgowego w Lublinie/skargi na orzeczenie referendarza sądowego (jeżeli postanowienie wyda referendarz) wnoszonej w terminie 7 dni od dnia doręczenia nakazu zapłaty do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydziału Cywilnego. Oddanie pisma w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego jest równo-

ogólnymi postępowania cywilnego, by sąd uwzględnił okoliczność przedawnienia roszczenia, pozwany w tym względzie powinien

-
- znaczące z wniesieniem go do sądu. W zażaleniu/skardze należy podać sygnaturę akt sprawy (numer z lewego górnego rogu nakazu VI Nc-e ...).
- IV. Wniosek o rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia należy kierować do wierzyciela - powoda na adres określony w odpisie pozwu.
  - V. Pozwany może wnieść środek zaskarżenia (wymieniony w pkt. II i III) także drogą elektroniczną - strona www.e-sad.gov.pl po zarejestrowaniu się na stronie (uzyskaniu loginu i hasła). W takiej sytuacji związany jest drogą elektroniczną komunikacją z sądem w dalszym postępowaniu. Od momentu wniesienia przez pozwanego pisma drogą elektroniczną, w szczególności sprzeciwu/skargi/ zażalenia, kolejne pisma procesowe niewniesione taką drogą (elektroniczną) nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże ze złożeniem pisma procesowego do sądu.
  - VI. Pozwanemu <*NAZWA*> przydzielono indywidualny kod <*KOD*> pozwalający na uzyskanie dostępu do elektronicznych akt sprawy na stronie <http://www.e-sad.gov.pl>.
  - VII. W sprzeciwie pozwany powinien przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór, a także pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu oraz wszystkie okoliczności faktyczne. Dowodów ani żadnych dokumentów nie załącza się do sprzeciwu.
  - VIII. Do złożenia środka zaskarżenia nie jest wymagana reprezentacja pozwanego przez adwokata lub radcę prawnego.
  - IX. Sąd odrzuca środek zaskarżenia wniesiony po upływie terminu lub z innych przyczyn niedopuszczalny, albo którego braków pozwany nie usunął w terminie.
  - X. W razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu nakaz zapłaty traci moc w całości, a sprawa przekazywana jest sądowi właściwości ogólnej pozwanego (do sądu jego miejsca zamieszkania lub siedziby).
  - XI. Nakaz zapłaty, przeciwko któremu nie wniesiono skutecznie sprzeciwu, ma skutki prawomocnego wyroku. Podlega wykonaniu w drodze egzekucji.
  - XII. Strony i ich przedstawiciele mają obowiązek zawiadomić sąd o każdej zmianie swojego zamieszkania lub siedziby. W razie zaniedbania tego obowiązku pismo sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.
  - XIII. Strona mająca miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedzibę za granicą, jeżeli nie ustanowiła pełnomocnika do prowadzenia sprawy zamieszkałego w Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązana jest wskazać w Rzeczypospolitej Polskiej pełnomocnika do doręczeń (osoby fizycznej o pełnej zdolności do czynności prawnych mającej miejsce zamieszkania w Polsce lub osoby prawnej z siedzibą w Polsce). W razie niewskazania pełnomocnika do doręczeń, przeznaczone dla tej strony pisma sądowe pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia (art. 1135 [5] k.p.c.).

podnieść stosowny zarzut przedawnienia, najlepiej w samym sprzeciwie do nakazu zapłaty.

Jeżeli nakaz uprawomocni się (nie zostanie wniesiony sprzeciw), ma moc wyroku sądowego. Zostaje mu nadana klauzula wykonalności i może jako tytuł wykonawczy stanowić podstawę egzekucji.

Sąd odmawia wydania nakazu, kiedy jego zdaniem brak jest podstaw do wydania nakazu zapłaty. Stwierdza to w postanowieniu o przekazaniu sprawy według właściwości. Brak opisanie przez powoda dowodów na poparcie roszczenia lub niepodanie jakiegokolwiek wystarczającego uzasadnienia może skutkować odmową wydania nakazu zapłaty.

Akta sprawy w e-sądzie mają postać jedynie elektroniczną. Biurowość sądowa (repertoria) prowadzona jest za pomocą systemu informatycznego. Strony komunikujące się z sądem elektronicznie i inni uprawnieni użytkownicy mają możliwość wglądu do akt sprawy zdalnie za pośrednictwem Internetu.

Oryginałami pism sądowych są dokumenty elektroniczne znajdujące się w aktach sprawy. Powstają jako pierwotnie elektroniczne albo w procesie ich digitalizacji – przekształcenia dokumentu z postaci papierowej w postać elektroniczną. Ich weryfikacja w systemie odbywa się przy pomocy ich papierowego wydruku (wydruk weryfikacyjny) zaopatrzonego w unikalny kod dokumentu, który wprowadzony do systemu – pozwalałby na weryfikację autentyczności dokumentu. Odpis nakazu zapłaty, pozew i pisma procesowe powoda doręczane pozwanemu w każdym przypadku miałyby postać papierową. Znajomość kodu wystarczałaby do zapoznania się z elektronicznym oryginałem tego dokumentu znajdującym się w systemie (weryfikacji prawdziwości papierowego odpisu), bez potrzeby dodatkowego logowania się do systemu.

Środkiem zaskarżenia dla pozwanego od wydanego elektronicznego nakazu jest sprzeciw. Wniesienie sprzeciwu przez pozwanego uchyla orzeczenie w całości. Sprzeciw nie wymaga uzasadnienia, ale powinien zawierać wszystkie zarzuty, które pod rygorem utraty należy przedstawić przed wdaniem się w spór.

Jeśli pozwany nie wniesie sprzeciwu od nakazu zapłaty, nakaz ten uprawomocni się. Zaopatrzony w klauzulę wykonalności stanowi tytuł wykonawczy; na jego podstawie powód może wszcząć egzekucję.

Jeśli pozwany wniesie skuteczny sprzeciw od nakazu zapłaty, nakaz ten utraci moc w całości, a sprawa przekazywana jest do dalszego rozpoznania sądowi właściwości ogólnej pozwanego (jego miejsca zamieszkania lub siedziby).

Wydanemu elektronicznemu nakazowi zapłaty z urzędu nadawana jest elektroniczna klauzula wykonalności po jego uprawomocnieniu się. Następuje to w postaci postanowienia sądu zawierającego uzasadnienie.

Organy egzekucyjne, sąd i inne organy miałyby możliwość zweryfikowania faktu istnienia i treści tytułu wykonawczego w elektronicznym repozytorium po kodzie dokumentu znajdującego się na postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności.

Tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego nakazu zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności stanowi podstawę wszczęcia egzekucji. Oryginał tytułu wykonawczego miałby wyłącznie postać elektroniczną. Dostępny byłby dla stron postępowania, komornika, sądu i innych organów w elektronicznym repozytorium (elektronicznej składnicy – archiwum tytułów wykonawczych).

4. Kilka liczb dotyczących funkcjonowania e-sądu

O popularności i sukcesie elektronicznego postępowania upominawczego świadczy ilość spraw i ich rozpatrzeń w e-sądzie przy wyjątkowo skromnej obsadzie orzeczniczej i urzędników sądowych.

Ilość pozwów:

- 2010 r. – 690 109;
- 2011 r. – 1 856 839.

W sumie ogólnie wpłynęło do e-sądu 2 887 033 spraw (dane z 29.02.2012 r.).

Rozpatrzenia wyglądają w ten sposób, że sprawy zakreślone, to:

- 2010 – 641 069 spraw;
- 2011 – 1 532 990 spraw.

Suma spraw rozpatrzonych to 2 623 681 (dane na dzień 29.02.2012 r.).

Stan kadry orzekającej oraz urzędniczej kształtuje się następująco:

- orzekający w Lublinie:
  - 4 + 3 (deleg. na pół roku) sędziów;
  - 48 referendarzy;
- orzekający w ramach ośrodków migracyjnych: 106 referendarzy (na 7/8 etatu, 1/2 etatu lub 1/4 etatu);
- zatrudnieni urzędnicy sądowi to 77 osób.

Podsumowanie

Jako zalety elektronicznego postępowania upominawczego można wskazać jego:

- niskie koszty;
- niską opłatę sądową;

- brak kosztów przygotowania pozwów (materiałów);
- elektroniczną dokumentację powoda i akt sądowych;
- stosunkowo szybkie rozpoznawanie spraw;
- elektroniczne wszczęcie egzekucji;
- korzystną interpretację przepisów dla pozwanego (np. łatwość w złożeniu sprzeciwu tradycyjną drogą papierową albo jeżeli pozwany to wybierze – drogą elektroniczną).

ELECTRONIC WRIT PROCEEDING – A FEW OBSERVATIONS, PRACTICAL OPERATION

SUMMARY

The author focuses on electronic writ proceeding, which is type of writ proceeding regulated in polish legal system. The article is divided into four parts.

The first part describes the general comments on electronic writ proceeding. The author gives significant information about the facultative nature of electronic writ proceeding.

The author in the second part analyses the basic assumptions of the functioning of the electronic court and electronic writ proceeding. The claim is made in electronic form filling in on-line. There is e-court as a civil division of the District Court in Lublin which deals with these cases. The plaintiff is required to communicate with the e-court only electronically.

The third part describes an outline of the system's functions. Electronic system enables a potential plaintiff to sue somebody. Plaintiff is identified in Electronic Writ Proceeding after creating an individual account.

Finally, the author presents e-court in statistics.

The most important advantages of electronic writ proceeding are: low costs, electronic form of all plaintiff's documentary or electronic enforcement.

Translated by Agnieszka Romanko

Słowa kluczowe: postępowanie upominawcze, e-sąd, egzekucja, wydział cywilny.

Key words: writ proceeding, e-court, enforcement, civil division.